Cấu trúc dữ liệu và Giải thuật
Danh Sách và Danh Sách Liên Kết

Bùi Ngọc Thăng

September 30, 2015

Outline

Mục tiêu bài học

1. Tìm hiểu các khái niệm danh sách cài đặt bởi mảng và danh sách liên kết
2. Các phép toán trên danh sách và danh sách liên kết
3. Cài đặt các phép toán trên các loại danh sách

Danh sách được cài đặt bởi mảng

1. Khái niệm danh sách
2. Các phép toán trên danh sách
3. Cài đặt danh sách và các phép toán (C/C++)

Danh sách: Khái niệm

Definition

Danh sách: Là một cấu trúc dữ liệu lưu trữ tập các phần tử cùng kiểu dữ liệu.

Tính chất của danh sách:

1. Các phần tử trong danh sách sắp xếp được hoặc không
2. Cấu trúc có thể cài đặt không phụ thuộc vào ngôn ngữ lập trình
3. Các phần tử trong danh sách phải cùng kiểu dữ liệu
4. Mỗi phần tử trong danh sách có thể xác định được bởi chỉ số/ các chỉ số của danh sách.

Danh sách: Ví dụ minh hoạ

Table: Mảng lưu trữ 04 số nguyên

12	5	7	20

Table: Bảng lưu trữ 16 số thực

12.5	5.3	7.2	20.9
12.5	5.23	8.2	11.8
17.8	7.13	6.2	12.6
17.5	4.3	8.2	6.9

Danh sách: Ví dụ minh hoạ

DANH SÁCH SINH VIÊN THEO LỚP MÔN HỌC

Môn học: **Lập trình nâng cao** Mã lớp môn học: **INT 2027** Số tín chỉ: 4
Thứ - Tiết: **6, 2 - 4** Giảng đường: 303-G2

STT	Mã SV	Họ và tên	Ngày sinh	Lớp khóa học	Điểm giữa kỳ lần 1	Điểm giữa kỳ lần 2	Ghi chu
1	11020004	Đinh Trung Anh	1/8/94	QH-2011-I/CQ-C-A	9	10	
2	11020531	Phan Tuấn Anh	8/27/93	QH-2011-I/CQ-C-A	10	10	
3	11020033	Đặng Minh Công	3/19/93	QH-2011-I/CQ-C-A	8	9.5	
4	11020055	Đặng Minh Dũng	6/10/93	QH-2011-I/CQ-C-A	10	9.5	
5	11020530	Nguyễn Đình Dũng	4/17/93	QH-2011-I/CQ-C-A	8.5	9.5	
6	11020412	Nguyễn Văn Đại	9/8/93	QH-2011-I/CQ-C-A	9.5	8.5	
7	11020067	Mai Công Đạt	1/21/93	QH-2011-I/CQ-C-A	5	8.5	
8	11020070	Nguyễn Thành Đạt	5/25/93	QH-2011-I/CQ-C-A	0		
9	11020072	Phạm Tất Đạt	1/17/93	QH-2011-I/CQ-C-A	7	7	
13	11020095	Phạm Trần Hương Giang	10/30/93	QH-2011-I/CQ-C-A	4	8.5	
14	11020107	Vũ Minh Hải	1/15/93	QH-2011-I/CQ-C-A	8.5	9	
15	11020417	Võ Anh Hưng	3/13/93	QH-2011-I/CQ-C-A	7	9	
16	11020157	Trịnh Xuân Hướng	5/25/93	QH-2011-I/CQ-C-A	4	7	
21	11020179	Nguyễn Thanh Lịch	3/4/93	QH-2011-I/CQ-C-A	0		
22	11020186	Ngô Lê Bảo Lộc	3/14/93	QH-2011-I/CQ-C-A	5	9	
24	11020194	Trần Minh Luyện	3/29/93	QH-2011-I/CQ-C-A	7	10	
25	11020201	Nguyễn Văn Minh	9/10/87	QH-2011-I/CQ-C-A	0		
26	11020204	Trần Đức Mười	7/26/93	QH-2011-I/CQ-C-A	10	10	
27	11020206	Dương Đức Nam	2/27/93	QH-2011-I/CQ-C-A	4	8	
28		Vũ Tiến Đạt			4	7	

Danh sách: Cài đặt cấu trúc dữ liệu

I. Các phần tử được lưu trữ trong mảng một chiều

```
const int max =...// Số lượng tối đa các phần tử mà danh sách có thể lưu trữ
struct List{
        item element[max];// mảng lưu các phần tử có kiểu item
        int count;// số lượng các phần tử trong danh sách
} ;
```

II. Các phần tử được lưu trữ trong mảng 2 chiều

```
const int max1 =...
const int max2 =...
struct List{
        item element[max1][max2];
        int count;
};
```

Danh sách: Các phép toán trên danh sách

1. Khởi tạo danh sách
2. Kiểm tra danh sách rỗng hoặc đầy
3. Lấy thông tin phần tử trong danh sách tại vị trí p
4. Thay đổi thông tin của phần tử tại vị trí p
5. Loại một phần tử tại vị trí p
6. Chèn một phần tử ở vị trí p
7. Duyệt danh sách

Khởi tạo danh sách

Số lượng phần tử của danh sách được gán bằng 0 (count=0)

Mã nguồn:

```
void Initialization(List &L){
        L.count=0;
}
void Initialization(List *L){
        L→count=0;
}
```

Kiểm tra danh sách rỗng hoặc đầy

I. Kiểm tra danh sách rỗng:
Input: Một danh sách L
Output: Nhận 02 giá trị: true– Danh sách rỗng; false– danh sách không rỗng.
Mã nguồn:

```
bool isEmpty(List L){
        if(L.count==0) return true;
        else return false;
}
```

Kiểm tra danh sách rỗng hoặc đầy

II. Kiểm tra danh sách đầy:

Input: Một danh sách L

Output: Nhận 02 giá trị: true– Danh sách đầy; false– danh sách không đầy.

Mã nguồn:

```
bool isFull(List L){
        if(L.count==max) return true;
        else return false;
}
```

Danh sách: Các phép toán trên danh sách

1. Khởi tạo danh sách
2. Kiểm tra danh sách rỗng hoặc đầy
3. Lấy thông tin phần tử trong danh sách tại vị trí p
4. Thay đổi thông tin của phần tử tại vị trí p
5. Loại một phần tử tại vị trí p
6. Chèn một phần tử ở vị trí p
7. Duyệt danh sách

Lấy thông tin phần tử ở vị trí *p*

Input: Một danh sách *L*, ví trí *p* của phần tử cần lấy thông tin
Output: trả về phần tử tại vị trí *p* nếu $0 < p \leq count$; trả về giá trị -1 nếu $p \leq 0$ hoặc $p > count$
Mã nguồn:

```
bool Get_Element(List L, item &x, int p){
        if((isEmpty(L)==true)) return false;
        if((p<=0)||(p>L.count)) return false;
        x=L.element[p]; return true;
}
```

tượng tự cho phép toán thay đổi thông tin tin của phần từ x tại vị trí p

```
bool ChangeElement(List L, item &x, int p);
```

Loại phần tử ở vị trí p

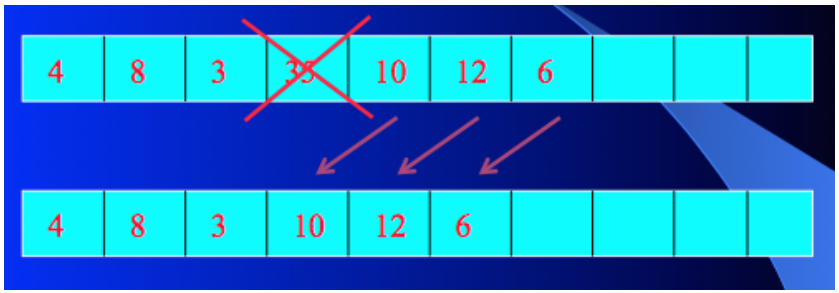

Input: Một danh sách L, ví trí p của phần tử cần loại bỏ
Output: Một danh sách L sau khi loại bỏ phần tử tại vị trí p
Phương pháp:
Bước 1: Kiểm tra giá trị p có thuộc $[1, \ldots, count]$ hay không, nếu có thực hiện **Bước 2**.
Bước 2: Các phần tử được lưu tại vị trí $p+1$ đến vị trí $count$ trong danh sách được lưu lại tại các vị trí p đến vị trí $count-1$. Giảm số lượng phần tử của danh sách xuống 1 đơn vị.

Loại phần tử ở vị trí p

Input: Một danh sách L, ví trí p của phần tử cần loại bỏ
Output: Một danh sách L sau khi loại bỏ phần tử tại vị trí p
Mã nguồn:

```
bool Deletion(List &L, int p){
        if((isEmpty(L)==true)) return false;
        if((p<=0)||(p>L.count)) return false;
        for(int i=p; i<L.count; i++)
                L.element[i]=L.element[i+1];
        L.count=L.count-1; return true;
}
```

Chèn một phần tử vào vị trí p

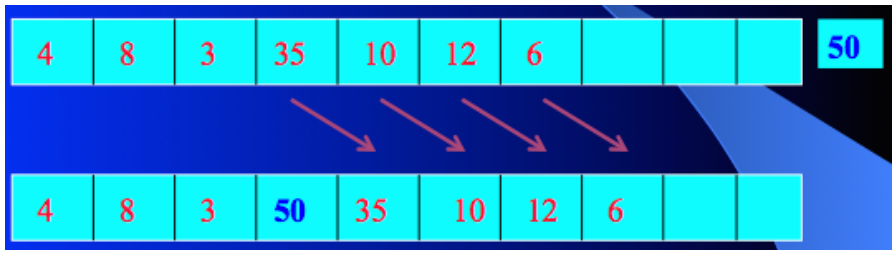

Input: Một danh sách L, một phần tử x, và ví trí p trong danh sách để chèn x

Output: Một danh sách L sau khi chèn x tại vị trí p

Chèn một phần tử vào vị trí p

Input: Một danh sách L, một phần tử x, và ví trí p trong danh sách để chèn x
Output: Một danh sách L sau khi chèn x tại vị trí p
Phương pháp:
Bước 1: Kiểm tra giá trị p có thuộc $[1, \ldots, count]$ hay không, nếu có thực hiện **Bước 2**.
Bước 2: Các phần tử được lưu tại vị trí p đến vị trí $count$ trong danh sách được lưu lại tại các vị trí $p+1$ đến vị trí $count+1$.
Bước 3: Gán thông tin của x cho phần tử tại vị trí p
Bước 4: Tăng số lượng phần tử của danh sách lên 1 đơn vị.

Danh sách: Các phép toán trên danh sách

1. Khởi tạo danh sách
2. Kiểm tra danh sách rỗng hoặc đầy
3. Lấy thông tin phần tử trong danh sách tại vị trí p
4. Thay đổi thông tin của phần tử tại vị trí p
5. Loại một phần tử tại vị trí p
6. Chèn một phần tử ở vị trí p
7. Duyệt danh sách

Độ phức tạp của các phép toán trên danh sách

Table: Độ phức tạp của các phép toán

Phép toán	**Độ phức tạp**
Khởi tạo danh sách	$\mathcal{O}(1)$
Kiểm tra danh sách rỗng hoặc đầy	$\mathcal{O}(1)$
Lấy thông tin phần tử ở vị trí p	$\mathcal{O}(1)$
Chèn phần tử vào vị trí p	$\mathcal{O}(n)$
Loại phần tử ở vị trí p	$\mathcal{O}(n)$
Duyệt danh sách	$\mathcal{O}(n)$

Danh sách liên kết

1. Định nghĩa danh sách liên kết
2. Các phép toán trên danh sách liên kết
3. Cài đặt danh sách liên kết và các phép toán

Danh sách liên kết

Definition

Danh sách liên kết: Là một cấu trúc dữ liệu danh sách (list) chứa các phần tử (node) có 02 thành phần chính: Phần chứa dữ liệu (data), phần chứa địa chỉ của phần tử tiếp theo (next)

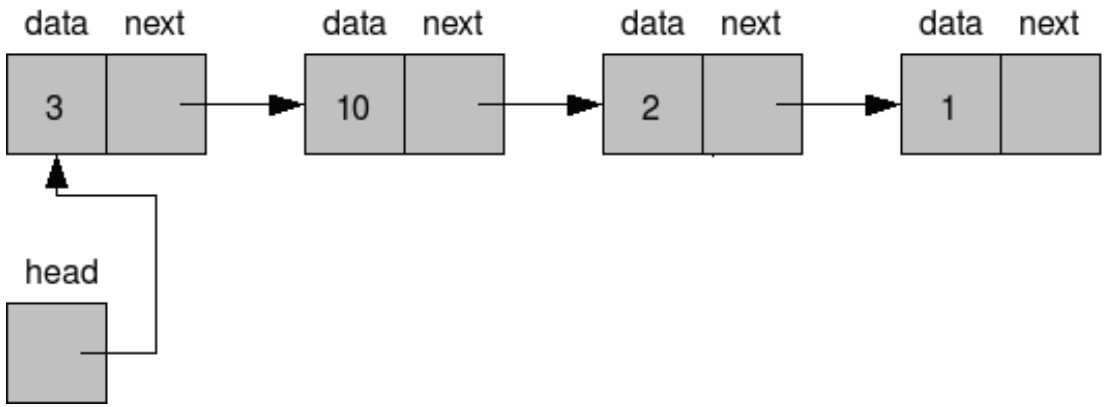

Figure: Danh sách liên kết

Cài đặt danh sách liên kết

```
struct LinkedList{
        item data;//thành phần lưu dữ liệu
        LinkedList *next;//Lưu địa chỉ của phần tử tiếp theo
} head;
```

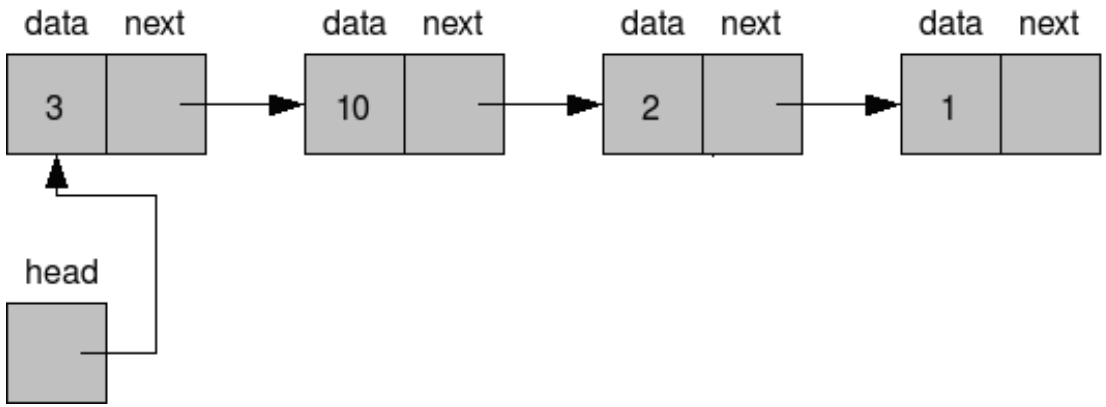

Figure: Danh sách liên kết

Danh sách liên kết: Các phép toán

1. Khởi tạo danh sách
2. Kiểm tra danh sách rỗng
3. Lấy thông tin phần tử trong danh sách tại vị trí p
4. Thay đổi thông tin của phần tử tại vị trí p
5. Loại một phần tử tại vị trí p
6. Chèn một phần tử ở vị trí p
7. Duyệt danh sách

Khởi tạo danh sách

Danh sách sau khi khởi tạo là danh sách rỗng: không tồn tại phần tử trong danh sách. Do đó, con trỏ head quản lý danh sách được gán bằng giá trị NULL.

Mã nguồn:

```
void Initialization(List *head ){
        head=NULL;
}
```

Kiểm tra danh sách rỗng

Input: Một danh sách L
Output: Nhận 02 giá trị: true– Danh sách rỗng; false– danh sách không rỗng.
Mã nguồn:

```
bool isEmpty(List *head){
        if(head==NULL) return true;
        else return false;
}
```

Danh sách liên kết: Các phép toán trên danh sách

1. Khởi tạo danh sách
2. Kiểm tra danh sách rỗng hoặc đầy
3. Lấy thông tin phần tử trong danh sách tại vị trí k
4. Loại một phần tử tại vị trí k
5. Chèn một phần tử ở vị trí k
6. Duyệt danh sách

Lấy thông tin phần tử ở vị trí k

Input: Một danh sách liên kết L (được quản lý bởi head), ví trí k của phần tử cần lấy thông tin
Output: trả về phần tử tại vị trí k ; trả về giá trị -1 nếu không tồn tại

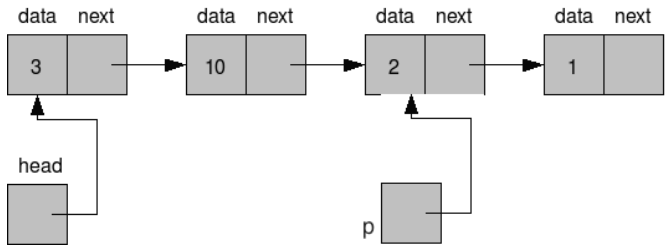

Figure: Lấy thông tin tại vị trí được quản lý bởi con trỏ p

Lấy thông tin phần tử ở vị trí *k*

Mã nguồn:

```
bool Get_Element(List *head, item &x, int k){
List *P=head;
        if((isEmpty(head)==true)) return false;
        for(int i=1; i<k; i++){
                P=P→next;
                if(P==NULL)return false;
        }
        x= P→data;
        return true;
}
```

Loại phần tử ở vị trí k

Input: Một danh sách L(được quản lý bởi con trỏ head), ví trí k của phần tử cần loại bỏ
Output: Một danh sách L sau khi loại bỏ phần tử tại vị trí k

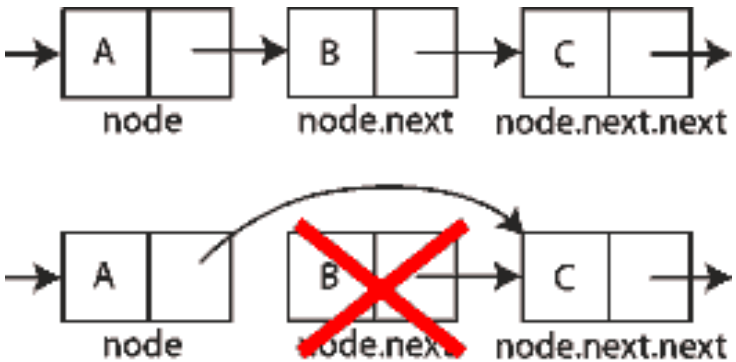

Figure: Loại bỏ một phần tử trong danh sách liên kết

Loại phần tử ở vị trí k

Mã nguồn:

```
bool Remove(List *head, int k){
        List *P=head;
        List *preP;
        if((isEmpty(head)==true)) return false;
        if(k==1) head=head→next; return true;
         for(int i=1; i<k; i++){
                preP=p
                p=p→next;
                if(p==NULL)return false;
         }
         preP→next=p→next;
         return true;
}
```

Chèn một phần tử vào vị trí k

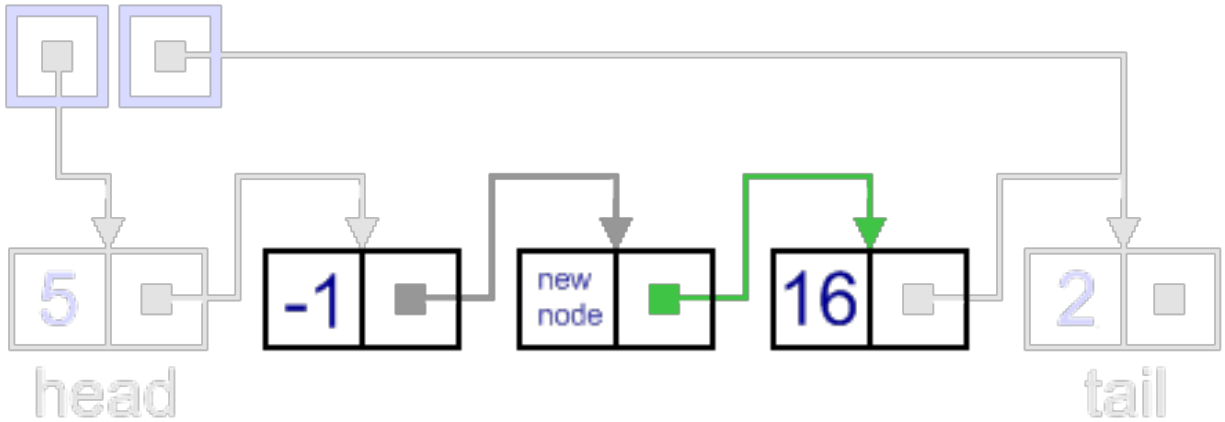

Figure: Chèn một phần tử vào danh sách liên kết

Input: Một danh sách L (được quản lý bởi con trỏ head), một phần tử cần chèn x (được quản lý bởi con trỏ q), và ví trí k trong danh sách để chèn x
Output: Một danh sách L sau khi chèn x tại vị trí k

Chèn một phần tử ở vị trí k

Mã nguồn:

```
bool Insertion(List *head, int k){
        List *P=head;
        List *preP;
        if((isEmpty(head)==true)) return false;
        if(k==1) head=head→next; return false;
         for(int i=1; i<k; i++){
                preP=p
                p=p→next;
                if(p==NULL) return false;
         }
         p→next=p→next;
         return true;
}
```

Danh sách liên kết: Các vấn đề còn lại

- Duyệt danh sách ?
- Đánh giá độ phức tạp của các phép toán trên danh sách liên kết

Thanks for your attention!